

**Sprawozdanie Prezydenta Miasta Białegostoku z realizacji zadania
określonego w Porozumieniu Nr DKOS-1/GP-512-11/06-58 z dnia
12.06.2006r.**

Nazwa rządowego Programu na rzecz społeczności romskiej w roku 2006:

„Szansa. Edukacja i Integracja Romów” – Wniosek pt. „Edukacja – Przyszłość Romów”

Realizator Programu:

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku

Liczba osób objętych zadaniem:

25 dzieci pochodzenia romskiego

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku jest jednostką budżetową gminy mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. MOPR w 2004r. po raz pierwszy rozpoczął realizację Programu na rzecz społeczności romskiej na terenie miasta Białegostoku i swoim zasięgiem objął Romów zamieszkujących nasze miasto.

Zadania Programu realizowane były w 2006r. po raz trzeci i nakierowane były przede wszystkim na edukację dzieci romskich, poprawę sytuacji bytowej rodzin romskich oraz profilaktykę i leczenie stomatologiczne dzieci i młodzieży romskiej. MOPR przewiduje kontynuację Programu w latach następnych.

Rodziny romskie, które zostały objęte Programem od lat korzystają z pomocy finansowej w MOPR. Ich sytuacja życiowa jest mocno uzależniona od udzielonego wsparcia finansowego i rzeczowego z instytucji lub organizacji pomocowych działających na terenie miasta Białegostoku. Niechęć podejmowania jakiegokolwiek zatrudnienia przez dorosłych Romów, będących często analfabetami, sprawia iż status materialny tych rodzin nie ulega poprawie. Problem bezrobocia stanowił podstawową dysfunkcję dla 26 rodzin romskich objętych Programem, natomiast tylko w przypadku 2 rodzin romskich dochody jakie uzyskuje rodzina są dochodami wynikającymi z zatrudnienia 1 członka rodziny. Miesięczne dochody rodzin romskich zazwyczaj nie przekraczają kwoty kryterium dochodowego przyjętego na osobę w rodzinie wynikającego z ustawy o pomocy społecznej. Niskie dochody rodzin (wg oceny rodziców) niejednokrotnie stają się powodem zaniedbywania edukacji dzieci romskich. Opracowanie Programu na rzecz społeczności romskiej wynikało z dokładnej diagnozy

potrzeb rodzin romskich. Jest on kierowany przede wszystkim w te obszary życia Romów, które dzięki udzielonemu wsparciu mogą owocować podniesieniem jakości życia rodzin romskich, a przede wszystkim stworzeniem możliwości zmiany sposobu życia dzieci romskich, które często pozostają bez innego wzoru życia, wchłonięci głęboko w mentalność życia Romów.

Zasadniczym celem Programu jest nie tylko doraźna pomoc finansowa (gdyż taką mogą Romowie otrzymać w ramach ustawy o pomocy społecznej) ale przede wszystkim dążenie do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin pochodzenia romskiego oraz ich integracji ze środowiskiem na poziomie lokalnym w sferze ekonomicznej i społecznej, eliminowanie różnic i doprowadzenie do wyrównania poziomów na takich płaszczyznach jak: edukacja, warunki lokalowe oraz umiejętność funkcjonowania w społeczeństwie.

Działania opracowane w Programie mają charakter innowacyjny i są skierowane wyłącznie do społeczności romskiej, wspierając te obszary życia, które sprawiają iż sytuacja życiowa Romów jest trudna.

W dniu 12.06.2006r. zostało zawarte Porozumienie Nr DKOS-1/GP-512-11/06-58 pomiędzy Ministrem Edukacji Narodowej (Zleceniodawca) a Prezydentem Miasta Białegostoku (Zleceniobiorca), na podstawie którego przyznano środki na realizację zadań edukacyjnych określonych w Porozumieniu. W ramach niniejszego Porozumienia Zleceniobiorca zobowiązał się do zakupu, w terminie do 25 września 2006r. podręczników i pomocy szkolnych dla uczniów romskich z terenu miasta Białegostoku, według zapotrzebowania określonego przez szkoły. Zleceniodawca na wskazane wyżej zadanie przekazał Zleceniobiorcy dotację w łącznej kwocie 6.000 zł.

MOPR jako realizator Programu uzyskał poparcie dla zadań programowych Centralnej Rady Romów w Polsce mającej swoją siedzibę w Białymstoku, Kuratorium Oświaty w Białymstoku, Wydziału Edukacji Urzędu Miejskiego w Białymstoku oraz szkół z terenu miasta Białegostoku. Należy wspomnieć, iż szkoły, które są najbliższe swego ucznia potraktowały zadanie jako priorytetowe mając na celu dobro dziecka romskiego.

Sposób realizowania zadania określonego w Porozumieniu.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku przygotowując się do realizacji zadania określonego w Porozumieniu zwrócił się z pismem do szkół z terenu miasta Białegostoku z propozycją współpracy przy realizacji Programu na rzecz społeczności romskiej przewidzianego na rok 2006. Zgodnie z zapotrzebowaniem określonym przez szkołę, wytypowani pracownicy szkół wspólnie z rodzicami ustalili indywidualne potrzeby

dziecka, a następnie w wybranym przez siebie sklepie, pracownik szkoły złożył zapotrzebowanie na artykuły szkolne. Po dostarczeniu do MOPR faktur (z odroczonym terminem płatności do 14 dni) Urząd Miejski przelał na konta sklepów środki przekazane przez MEN. Po dokonaniu wpłat pracownicy szkół odebrali podręczniki oraz przybory szkolne i przekazali je, za potwierdzeniem odbioru, rodzicom dziecka. Współpraca ze szkołami daje Ośrodkowi możliwości szerszego spojrzenia na problemy z jakimi boryka się dziecko romskie z zakresu edukacji. Najczęściej zgłaszanymi problemami przez pracowników szkół są: niskie dochody rodzin romskich, które powodują, że nie są one w stanie z własnych środków zabezpieczyć dziecku podręczników i przyborów szkolnych, ubrań, obiadów w szkole. Roszczeniowa postawa Romów, którą przejawiali wobec instytucji stała się bardziej otwarta na współpracę oraz chęć podejmowania działań zmierzających do wzmocnienia potrzeby edukacji dzieci romskich.

Doświadczenia z lat ubiegłych pokazały, iż efektem uzyskanym poprzez pomoc udzieloną w postaci zakupu wyprawki szkolnej dzieciom romskim, jest poprawa frekwencji na lekcjach oraz zacieśnienie kontaktów rodziców ze szkołą, a w szczególności z pedagogiem i nauczycielami oraz pracownikami socjalnymi.

Zadania z zakresu edukacji uznano za priorytetowe w realizacji Programu, ze względu na to iż „inwestycja edukacyjna” we wczesnym wieku szkolnym dziecka może w przyszłości zaowocować podjęciem nauki w szkole ponadgimnazjalnej i uzyskaniem wykształcenia, które stworzy szansę życiowego usamodzielnienia. Należy wspomnieć, iż dotychczas dzieci romskie kończyły naukę na poziomie podstawowym i nie podejmowały dalszej edukacji. W roku 2006 dwie dziewczynki romskie ukończyły gimnazjum i rozpoczęły dalszą naukę w Liceach Ogólnokształcących; jedno dziecko romskie ukończyło szkołę ponadgimnazjalną i podjęło dalszą naukę w Szkole Policealnej Ochrony Zdrowia w Białymstoku o kierunku dietetyk; natomiast chłopiec, który rozpoczął naukę w Zespole Szkół Gastronomicznych w Białymstoku o kierunku kucharz małej gastronomii kontynuuje ją w kasie II.

Poza Programem rodziny romskie systematycznie korzystają z pomocy finansowej, rzeczowej oraz objęte są pracą socjalną i mają możliwość skorzystania z poradnictwa prawnego, psychologicznego oraz rodzinnego w MOPR.

Źródła finansowania zadania określonego w Porozumieniu.

- dotacja Ministra Edukacji Narodowej w kwocie 6.000 zł
- środki Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Białymstoku w kwocie 1.800 zł

Zadania określone w Porozumieniu Nr DKOS-1/GP-512-11/06-58 z dnia 12.06.2006r. były realizowane w roku szkolnym 2006/2007 w 16 placówkach - w szkołach podstawowych, gimnazjalnych oraz w 3 szkołach ponadgimnazjalnych.

Zadanie finansowane ze środków MEN dotyczyło:

- objęcia jak największej liczby dzieci romskich w postaci zakupu podręczników i pomocy szkolnych wg zapotrzebowania określonego przez szkołę.

Na 25 dzieci romskich objętych w/w formą pomocy tylko jedna rodzina była w stanie częściowo zakupić wyprawkę szkolną swoim dzieciom.

Zadanie finansowane ze środków MOPR dotyczyło głównie:

- wyposażenia dzieci romskich w niezbędne ubranie i obuwie, co miało na celu wyrównywanie różnic pomiędzy dziećmi romskimi, a polskimi umożliwiając przy tym pełne uczestnictwo dzieci romskich w zajęciach szkolnych,
- dofinansowanie do koloni wakacyjnych dla 2 dzieci romskich,
- zapewnienie posiłku w postaci obiadu w szkole dla 16 dzieci romskich.

Brak ubrania, obuwia, wyposażenia szkolnego często stawał się ważną przyczyną opuszczania przez dzieci romskie zajęć w szkołach, co skutkowało niską frekwencją na lekcjach, a w konsekwencji słabymi wynikami w nauce. Od czasu realizacji zadań ujętych w Programie na rzecz społeczności romskiej zostały zaobserwowane zmiany postaw Romów wobec potrzeby edukacji swoich dzieci. Zauważają, iż osiągnięte wykształcenie może w przyszłości skutkować lepszym startem dziecka w dorosłe życie, równością szans przejawiającą się w ubieganiu się o pracę, a co z tym idzie poprawą jakości życia. Należy podkreślić, iż Romowie dostrzegli potrzebę uczestnictwa ich dzieci w dodatkowych zajęciach edukacyjnych, które realizowane są w ramach Programu na rzecz społeczności romskiej np. nauka języków obcych.

Wobec powyższego stwierdza się, iż Program po raz kolejny spełnił swoje zadanie, poprzez zakup przyborów i podręczników szkolnych umożliwił dzieciom romskim prawidłowe funkcjonowanie w środowisku szkolnym. Jednakże, aby wzmocnić osiągnięte efekty należy wspierać rodziny romskie oraz kontynuować podjęte działania w latach następnych. Dlatego, też MOPR ponownie złożył wniosek do MEN o dotację na rok 2007 przeznaczoną na zakupienie wyposażenia w postaci podręczników i przyborów szkolnych dzieciom romskim.